

Орлова О. О.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри загальноправових
дисциплін*

Сафонова Т. Р.

*студентка магістратури
Навчально-наукового інституту
права та інноваційної освіти
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

УКРАЇНА & ЄС: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Станом на сьогодні, членство в Європейському Союзі є стратегічною метою України – це є найкращим способом реалізації національних інтересів, побудови економічно-розвинутої і демократичної держави, зміцнення позицій у світовій системі міжнародних відносин.

Слід зазначити, що Європейський Союз є зразком найбільш вдалої економічної та політичної регіональної інтеграції, захисту прав і свобод. Це відбулося завдяки досить високому рівню наднаціональності, на яку в свій час погодилися держави-учасниці. Закладення фундаменту створення та функціонування Європейського Союзу відбулося ще у 1951-1957 рр. з прийняттям договорів про створення європейських співтовариств.

Після укладення Договору про Європейський Союз 1992 р. компетенція ЄС почала охоплювати усі сфери життя. Поступово з реформуванням ЄС, його компетенція розширювалась, враховуючи зміни в установчих договорах та рішеннях Суду ЄС. Лісабонські договори 2007 ліквідували поліструктурний характер Євросоюзу і наділили його міжнародною правосуб'єктністю. З моменту вступу в дію Лісабонських домовленостей Європейський Союз замінив Європейське співтовариство і набув статусу його правонаступника [1, с. 173].

Загалом, Європа прагне до набуття своєї політичної ідентичності в умовах глобальної трансформації світоустрою. Очевидно, що Україна, як невід'ємна частина європейського простору, не може залишатися осторонь цих процесів. Українська сторона відзначає зростаюче значення зусиль України щодо налагодження партнерства з Європейським Союзом [2, с. 45].

Так, згідно до ст. 11 Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», одним із завдань зовнішньої політики України є забезпечення інтеграції країни в європейський політичний, економічний, правовий простір з метою набуття членства в Європейському Союзі [3, с. 132].

Варто вказати, що починаючи з 1 березня 1998 р. (моменту набуття чинності Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та Європейськими Співтовариствами і їхніми державами-членами) Україна

перейшла на новий етап становлення державності, оснований на європейських цінностях. Процес адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу розпочався вже більше 10 років тому, 18 березня 2004 р. Верховною Радою України було затверджено Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу [3, с. 132].

Основним нормативно-правовим актом сьогодні є Угода про асоціацію між Україною, з одного боку, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їх державами-членами, з іншого боку від 16.09.2014. (далі – Угода про асоціацію).

Після підписання Угоди про асоціацію з ЄС у 2014 році перед Україною постало першочергове завдання: зосередити свої зусилля на деяких досить складних змінах внутрішньої політики. З'явилася необхідність впровадження великої кількості європейських нормативних актів щодо функціонування державного сектору [4, с. 165]. Для швидкої реалізації цього завдання необхідна налагоджена робота всіх органів, організацій та населення в цілому.

З точки зору перспектив, особливе значення для подальшого партнерства обох сторін має формування спільної зовнішньої та політики безпеки ЄС й оперативної складової – європейської політики в галузі безпеки і оборони. Набуття Європейським Союзом, поряд з економічним, також військово-політичного виміру відкриває можливості для взаємодії між Україною і ЄС з широкого кола питань світової політики. Євросоюз може стати природним партнером України в пошуках спільних відповідей на нові загрози і виклики європейської та міжнародної безпеки, шляхом вироблення параметрів майбутніх антикризових операцій за участю сил швидкого реагування ЄС [2, с. 45].

Проте слід пам'ятати, що інтеграція України до європейської спільноти, а згодом її членство в ЄС зовсім не означає автоматичного створення та функціонування в Україні нового зразка громадянського суспільства та правової держави в цілому. Фактично проблема полягає в тому, що громадянам України необхідно самостійно, за допомогою зовнішніх, міжнародних та внутрішніх факторів, побудувати модель вітчизняного громадянського суспільства з усіма пов'язаними з нею ознаками та елементами, тим самим практично довівши свою прихильність до базових цінностей Європи, демонструючи готовність до реальних змін та реформ усередині нашої держави. Рух у цьому напрямку також є одним із ряду невирішених питань, які стоять на шляху інтеграційних процесів в Україні [4, с. 165].

Також, необхідно вказати, що ефективну систему економічних та політичних зв'язків України з Євросоюзом необхідно будувати з урахуванням подальшого розширення ЄС. Але, існують основні проблеми сучасного етапу розширення ЄС, які полягають у невідповідності держав критеріям членства та необхідності проведення великомасштабних реформ абсолютно у всіх сферах суспільного життя.

Процес ускладнюється ще і тим, що в середньостроковій перспективі

нові держави зможуть стати лише реципієнтами фінансової допомоги, що розподіляється серед найменш розвинених держав і регіонів ЄС. У результаті загострюються розбіжності між державами донорами та державами одержувачами фінансової допомоги із загального бюджету ЄС. Труднощі з перерозподілом фінансових ресурсів посилюються через занепокоєння країн-засновниць ЄС щодо небезпеки широкомасштабного припливу робочої сили з нових країн-учасниць інтеграційного об'єднання. Тому, що це може посилити конкуренцію місцевим працівникам, загострити проблему безробіття і істотно збільшити тиск на соціальні фонди [2, с. 46].

Отже, підсумовуючи вищесказане, можна зробити висновок, що відносини між Україною та ЄС з кожним роком стають більш насиченими та різноманітними. Багаторічний досвід Євросоюзу має вагоме значення для України, особливо в сучасних умовах, коли виникає гостра необхідність у стабілізації розвитку держави в цілому. Навіть не дивлячись на деякі проблеми становлення відносин, ЄС займає одне з найважливіших місць в українських аспектах. Так як спочатку йшлося переважно про економічні та технічні елементи взаємодії, але в останньому десятилітті розпочато будівництво стабільного та міцного політичного союзу.

1. Ануфрієв М. І., Кісілевич-Чорнойван О. М. Розвиток компетенції європейського союзу. *Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія: Право.* 2018. Вип. 5. С. 170-174.

2. Лікарчук Д.С. Європейський Союз та Україна: перспективи та проблеми адаптації. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти.* 2019. Вип. 3. С. 41-49.

3. Прилипчук О.В. Інституціональні передумови адаптації законодавства України до вимог європейського адміністративного простору. *Ефективність державного управління.* 2016. Вип. 1-2(1). С. 132-140.

4. Машталір Х., Леськів С. Інтеграція України до Європейського Союзу як основа для розбудови громадянського суспільства. *Підприємництво, господарство і право.* 2017. № 6. С. 163-166.

Саксонов В. Б.

доцент кафедри теорії
та історії держави і права
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

МЕЖІ ЗДІЙСНЕННЯ СУБ'ЄКТИВНИХ ЮРИДИЧНИХ ПРАВ У ЦИВІЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ

Суб'єктивне право визначається в юридичній літературі як «надана праводієздатному суб'єкту юридичними нормами з метою задоволення його інтересів або інтересів тих осіб, яких він представляє за законом, міра